

JUGOSLOVENSKI JADRAN

Od ušća Rečine u Kvarner pa sve do ušća Bojane, koja je svakome Jugoslovenu ostala urezana duboko u srce još od balkanskoga rata 1913 godine, kada je jedan dio jugoslovenskoga naroda po prvi put smjelo izašao s oružjem u ruci pred lice cijeloga svijeta da utvrdi nezavisnost svoga mora i time svoju ekonomsku i političku nezavisnost, prostire se najljepši biser gradova i sela; nižu se lijepa ljetovališta, kojima i najrazmazaniji svjetski putnici priznaju nenatkriljive predoosti pred mnogima, toliko razglašenim mondenskim ljetovalištima i kupalištima svijeta.

Vjekovima napačeno Hrvatsko Primorje, okrunjeno krasnom jelovom šumom, koja se u gornjem dijelu Primorja diže do Risnjaka (1528 m), do Bjelolasice (1535 m), a niže Senja do Maloga Rajinca (1699 m) i do Babina vrha (1798 m), njeguje na svojim grudima cvijet krasnih primorskih balneoklimatičnih stanica, gdje gosti sa svih strana svijeta traže odmora, zabave i rasonode u ljetnim i zimskim danima. Nijesu pošumljeni svi ovi vrhovi. Kamene su to glavice, gdjegdje i gole, hladne, oštre hridi, koje stoje na pretstraži velikoga Dinarskog lanca, kao što su nekada slavni Senjski Uskoci stajali na mrtvoj straži Slovenstva prema Zapadu. Ove su gore posve kraskoga karaktera, a takve su im i rijeke. Mnoge rijeke na sjeverozapadnoj strani Bakarskoga zaliva potječu negdje od podzemnih i gorskih potoka Gorskoga Kotara. A da je karakter cijeloga Primorja kraski, dokaz je i to, što su se eto i na otoku Krku stvorila slatkovodna jezera: Jezero i Ponikve. Kras sa svojim izdancima spaja Jugoslovenski Jadran s njegovim zaledem. Široki trijaski pojas crnogorske obale i Južne Dalmacije ukrštava se u Boki Kotorskoj s tercijarnim tvorevinama vapnenca i kredasta škriljavca, koji se prostire čak do u Istru. I kao što je priroda obdarila ovu uistinu jedinstvenu obalu krasotama i svima dobrotama vanjskoga prirodnog carstva, tako je nastojala da je obdari i drugim blagom: plodovima zemljine utrobe. Mrkog uglja ima u mnogim mjestima: Djeverske, Dubravica, Kolane (na Pagu), Ruda kod Sinja (bitumozan ugalj), Ruduša, Siverić, Strmica (5500 kalorija), Širitovci, Velušić (5500 kalorija). Sva